

Yeşaya, kırk yedinci bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)
- III. Efraim ve Yahuda'yla ilgili uyarıcı önbildiriler (28-35)
- IV. Tarihsel parantez: Sanherib'in saldırıları ve Hizkiya'nın hastalığı (36-39)
- V. Tanrı'nın ululuğu ve üstünlüğü (40-48)**
  - A. Yerusaleml avutulacaktır (40:1-11).
  - B. Yerusaleml'in avuntusu Tanrı'nın eşsizliğidir (40:12-27).
  - C. Yalancı ilahların güçleri ve bilgileri Tanrı'ninkine yaklaşmaz (41).
  - Ç. Tanrı'nın seçkin Uşağı tanıtılır (42:1-7).
  - D. Tanrı'nın kişiliğı açıklanır (42:5,8,24).
  - E. Tanrı'ya yeni bir övgü söylenecek (42:10-12).
  - F. Tanrı, düşmanlarını yenecek, körlere ışık ve rehber olacak (42:13-16).
  - G. Tanrı'nın uyarılarına aldirış etmeyenler yargılanacaktır (42:17-25).
  - Ğ. Tanrı, İsrail'i dünyanın dört bir yanından toplayacaktır (43).
  - H. Kurtulmalıkla kurtaran başka Tanrı yoktur (44).
  - I. Tanrı'dan başka Tanrı ve Kurtarıcı yoktur (45).
  - İ. Tanrı adaletini yaklaştırmaktadır (46).
- J. Babil'in kadınları dul ve evlatsız kalacaktır (47).**
  1. Babil'in alçaltılması (47:1-5,14,15).
  2. Tanrı'nın Babil'e karşı davası (47:6-13)
    - a. İsrail'e acımadı (47:6).
    - b. Sonunu düşünmedi (47:7).
    - c. Boş yere övündü (47:7-9)
      - 1). «Ebediyen kraliçe olacağım.»
      - 2). «Dul oturmayacağım.»
      - 3). «Evlad acısı çekmeyeceğim» (47:9).
    - ç. Kendini Tanrı'yla eşit kıldı (47:8,10).
    - d. Büyücülüğe güvendi (47:9,12,13).
    - e. Günahını kimsenin görmediğini düşündü (47:10).

Kırk yedinci bölüm dört kıtalı (47:1-4; 47:5-7; 47:8-11; 47:12-15) bir şiirdir. Konuşan ya Yahve'dir ya da göksel varlıklardan oluşan bir korodur. Amacı, 'Babil'in yıkımını ve nedenlerini incelemektir.

Tarihten ders alınır. Egemenlerin ve ülkelerin yıkılış nedenleri, çoğunlukla saptanabilen etkenlerden tahmin edilmelidir. Bu karşılaştırmalar çok değerlidir. Ne var ki, Kutsal Yazı'da Tanrı bir ülkenin yıkılışının nedenlerini bildirirse, karşılaştırmaya gerek olmaz, somut bilgi verilir. Babil'in yıkımı dört nedenden kaynaklanır:

1. Zevke düşkünlük (47:8)
  - a. Ahlaksızlık
  - b. İsteklerinin ölçsüzlüğü -- sarhoşluk, oburluk, maddecilik
  - c. Amaçsızlık, tembellik
2. Acımasızlık (47:6; Yeremya 51:25; Tsefanya 3:1)
3. Gurur (47:7,8; 2:11; 10:12 [Asur'un da yıkılış nedeni]; Yeremya 50:29,30)
4. Falcılık (47:9,12,13)

Her gizli günah açığa vurulur. Babil'in yıkılışı, iğrençliğiyle gücendirdiği Tanrı'nın adil öcüdür.

47:1 ere varmamış Babil kızı: «Ere varmamış Babil kızı», düşman tarafından «yenilmemiş» demek değildir. Çünkü Asur Babil'i en azından altı kez yendi (Ancient Monarchies, Cilt II, sayfa 58, 130, v.s. den The Pulpit Commentary, Cilt II, sayfa 203'e aktarma).

toprakta otur: Aşağılanmanın en alçak düzeyi anlatılmak istenir (3:26; Eyup 2:8).

ey 'Kildaniler kızı: Babil ve içinde oturanlar demektir (37:22, «Sion kızı»yla ilgili nota bakın).

yere otur: Taht olmadığından Babil yere oturmalıdır.

taht yok: Babil, yıkılışından sonra hiçbir egemenliğin başkenti olmadı. Koreş Babil'i ele geçirdikten sonra ¹Şuşan'ı başkenti olarak seçti. ²Ahameniş hanedanı yılda birkaç ayı Babil'de geçirdiyse de Şuşan başkent olarak kaldı (Ester 1:2; Daniel 8:2). Büyük İskender, Persler'i yendiğinde başkentini Babil'de kurmak niyetindeydi, ama tasarısını gerçekleştirilmeden öldü. Babil'in önemi ³Selevkoslar döneminde gitgide azaldı (Selevkoslar Dicle kıyısında kendi adını taşıyan bir kent kurdu). En sonunda Babil'in kalıntıları arasında ancak bir avuç dolusu insan yaşıyordu.

¹Eklere Kutsal Kitap'ta Adları Geçen Önemli Yerler kaynağından alınan notlara da bakın.

²«Ahamenişler eski Pers hanedanı; en önemli hükümdarları imparatorluğu kuran ve sınırlarını Makedonya'dan Kafkas Dağları ile güneyde Basra Körfezi'ne kadar genişleten Kiros ([Koreş] ... İ.Ö. 559-529), I. Darius ([Daryuş] ... İ.Ö. 522-486) ve Kserkses (İ.Ö. 486-465); İ.Ö. 330'da Büyük İskender'e yenilerek yıkıldı.» (Temel Britannica, 20. Cilt, sayfa 21)

³«Selevkoslar ya da Selefikler eskicağda Trakya'dan Hindistan'a kadar uzanan bir imparatorluk kurmuş hanedan; Büyük İskender'in generallerinden I. Selevkos Nikator tarafından İ.Ö. 312'de kuruldu; yönetim, Yunanca konuşan aristokrat sınıfın elindeydi; Orta Doğu ticaretini denetleyen krallık İ.Ö. 3. yy'dan başlayarak geriledi ve İ.Ö. 64'te Romalılar tarafından yıkıldı.» (Temel Britannica, 20. Cilt, sayfa 502.)

nazik ve nazlı: Yıkılışından önce Babil, gösterişli Orta Doğu yaşamının merkeziydi (13:19; 14:4). Tarihçiler Babil'in çılgın eğlenceleri, oburluğu ve sarhoşluğundan söz eder (Herodot, Cilt I, s. 199; Baruk, Cilt VI, s. 43). Yeni Antlaşma'da geçen Babil de rahatlığı değerli şeylerde bulur (Vahiy 18:12,14,16).

47:2 un övüt: Un öğretmek Mısır'da kadın hizmetçinin işiydi. En alt sınıftan olanlar un öğütürdü (Çıkış 11:5).

peçeni aç: Orta Doğu'da bir kadının başını örtmesi, onun iffetini simgeler. Başını açan kadın sokak kadını sayılırdı. Babil bu nitelikteki kadınlarıyla ün kazanmıştı (Vahiy 17:1,2,4, v.s.).

47:3 çıplaklığın açılacak: (Vahiy 17:16)

ayıbın görülecek: (Vahiy 17:16)

kimseyi esirgemeyeceğim: Cezayı hak eden herkes yargılanacaktır. Tanrı insanlar arasında ayırım yapmaz (Haberciler'in İşleri 10:34,35; İbraniler 2:2,3). O, Babil'i gücünden, şanından, rahatından ve özgürlüğünden yoksun etti.

47:4 Kurtarıcımız: Babil'e karşı dava açan, Kendini üç unvanıyla tanıttı: Kurtarıcımız, orduların Rabbi ve İsrail'in Kutsalı. Tanrı'nın düşmanları bu adların hiçbirinden avuntu bulamaz. Ne var ki aynı adlar, Tanrı bağlılarına en hoş iç huzurunu sağlar. İsrail kendini Babil'le karşılaştırıyordu. Babil'i savunacak kimse yoktu, ama orduların Rabbi, İsrail'in Kutsalı Yahudiler'i koruyacaktı.

47:5 sessiz otur, karanlığa gir: Birinci kıtanın başladığı gibi ikinci kıta da iki buyrukla başlar.

sessiz otur: Sessiz oturmak yas tutanların oturuşuydu (Ezra 9:4; Eyub 2:13; Yerehya'nın Mersiyeleri 2:10).

karanlığa gir: İsrail karanlığa girdiyse de Kurtarıcısı'na ümitle bakabilirdi (Mika 7:8). Tam tersine, Babil yıkılışıyla yaptığı iğrençliklerin sonsuz yargısına uğradı, karanlıktan kurtulması olanaksız kılındı (Vahiy 18:2,5-8,23).

artık sana: Tanrı Yunus'un aracılığıyla ¹Nineve kentini uyardığı gibi Yeşaya'nın aracılığıyla da Babil'i uyardı. Yerehya Tanrı'nın acımasını şöyle kaleme aldı: «Babil'e şifa vermek istedik, fakat şifa bulmadı» (Yerehya 51:9). Tanrı'nın sabrı ve sevgisine şaşılır. Ne var ki, Tanrı'nın kayrasını sürekli geri çeviren, O'nun yargısını kendi üzerine çeker.

ülkeler kraliçesi: Yeşaya zamanında Babil, ülkeler kraliçesi unvanını taşıyamazdı. Altı yüzyıl süreyle ¹Asur karşısında ikincil rol oynamıştı. Sanherib'in atadığı hükümdarlar tarafından yönetiliyordu. Buna karşın Tanrı'nın esinlemesiyle Yeşaya Babil'in Nabopolassar ve Nebukadnetsar'ın egemenliği altındaki büyüklüğünü (Hezekiel 26:7; Daniel 2:37), Asur'un görkemini miras edinerek Batı Asya'nın büyük bölümüne egemen olduğunu görebildi (13:19; 14:4-6,12-17; Vahiy 18:7).

47:6 kavmime öfkelenim: (2. Krallar 24:3,4; 2. Tarihler 36:13-17)

mirasımı murdar ettim: (43:27-28)

onları senin eline verdim: Yahuda'nın Nebukadnetsar'ın eline verileceği işaret edilir.

sen onlara merhamet etmedin: Babilliler'in Yahudi sürgünlere gösterdikleri davranışlar konusunda tarihten çok bilgi alınmaz. Daniel'le üç arkadaşının yeteneklerinin değerlendirildiği, onların iyi koşullar altında yaşadığı bilinir (Daniel 1:19; 2:48,49; 3:30). Öte yandan kral Yehoyakin otuz yedi yıl tutukevine kapatıldı (2. Krallar 25:27). Kutsal Yazı'ya göre Tanrı'nın Babil'le davasının gerekçesi, onun gururu, tapınağa karşı gösterdiği saygısızlık (Mezmun 79:1) ve İsraililer'e karşı yaptığı acımasızlığı (Yeremya 50:28-31; 51:34-35 [33-44]; Yeremya'nın Mersiyeleri 4:16; 5:12). Mezmun 136'da sürgünlerin acısı açıkça gözükür.

Eğer bir insan ya da bir ulus başkasına egemen olmak için Tanrı tarafından seçilirse, öfkeyle öç alarak ya da kendi yararını arayarak bu görevi yerine getirmemelidir! Örneğin, Asur İsrail'e karşı acımasızlıkla davrandı (10:5-7,12-19; Yeremya 50:17,18; Zekarya 1:15). Öte yandan Saul, Tanrı'nın Amalek için belirlediği yargıyı tamamlamaya çağrıldı (1. Samuel 15:3). Saul yargının tümünü yerine getirmediği için Tanrı Saul'u cezalandırdı (1. Samuel 15:8,9,16-23). Tanrı, emanet ettiği görevle insanların özyapılarını denetler. Görevlerin hem yapılıp yapılmadığını hem de hangi tutum ve amaçla yapıldığını yoklar. Tanrı'nın verdiği sorumluluk, O'na danışarak ve bağlı kalarak yüklenilmelidir.

yaşının üzerinde: Ya yaşadıkları yıllara bakarak yaşlı insanlar (Yeremya'nın Mersiyeleri 4:16; 5:12) ya da yaşlı sayılan İsrail (46:4) anlatılmak istenir.

47:7 ebediyen kraliçe: Babil dünyanın en eski kentlerindedir (Tekvin 10:10; 11:1-9). Zaman zaman başka ülkelerin egemenliği altında bulunmasına karşın iki bin yıl süreyle eski uygarlıklar arasında önemli bir rol oynamıştı. Sonunda etkinliğinin doruğuna ulaştı (47:5). Sonsuza dek öneminin süreceğini düşünerek Tanrı'yı öfkelendirdi.

bu şeyleri aklına getirmedin: Babil'in akla getirmedikleri şeyler, 47:1-7'te anlatılan bildirilerdir. Çoğu kişi, sanki bugün olduğu gibi bütün yaşamı boyunca güçlü ve sağlıklı olacağını düşünür. Tuttuğu yolların sonucunun utanç ve yıkım olacağını hesaplamaz. Ölüm ve ondan sonraki yargıyı aklından kovular. Geleceği hesaplamamak, bir sürü sorumsuzluğa ve günaha yol açar. Örneğin:

1. Bencilik

Kişinin kendi rahatı, kendi yararı, kendi tasarıları yaşamının odak noktası olur. Her şey ve herkes ona yol vermeli, ona öncelik tanınmalı.

2. Kendine gereğinden çok değer vermek («Sonsuzluğa dek kraliçe olacağım», Romalılar 12:3)

3. Tutkulara kapılmak

Kişi kendini bedensel denemelere teslim edince, o konudaki iştahının artmasıyla birlikte gönül doygunluğunun azaldığını görür. Yer ama doymaz; içer ama susuzluğu gitmez. Tanrı insanları Kendisine bağlı olmaları için yarattı. Bu yüzden düzeysiz arzular kişiyi doyuramaz.

4. Sınır tanımazlık (47:10, «Gören yok»)

47:8 ey zevk düşkünü: Babil'in durumunun (47:1'le ilgili nota bakın) şimdiki çağın nitelikleriyle son derece göz alıcı benzerlikleri vardır! Çalışma saatlerinin azalmasıyla maaşların yükselmesi, insanlara çok daha boş zaman sağlar. Bu boş zamanlar yararlı bir biçimde değerlendiriliyor mu? Keşke! Ne yazık ki, birçokları gereksinimlerini giderecekleri yerde zamanı eğlenceyle ve şehvetle geçirirler. Diskolar yapılır. Kumar makinaları her boş duvara asılır. Açık saçık filmler çevrilir. Köşe başındaki bakkal da bu filmleri, porno dergileri müşterileri için bulundurur. Müzik grupları ahlaksızlığı, uyuşturucu maddeleri, alkolü ve gençlerin sözdinlemeziğini över. Üstelik sayısız

insan bu yıkıcı girişimleri ceplerini boşaltarak onaylar. Derken bu tür endüstriler canavarlaşır. İnsanı, aile huzurunu ve toplumun düzenini hırsıyla yiyip yutar. Üstelik, zarar görenin her tür ruhsal ve parasal desteğiyle! Ey zevk düşkünleri!

emniyette oturuyorsun: Herodot Babilliler'in, Koreş'in Babil kentine girdiğini önemsemeyip dansla çalgın eğlenceleri sürdürdüklerini bildirir. Nabonidus'un çivi yazıları da, kenti savunmak için yapılan önlemlerin çok yetersiz olduğunu kaydeder.

ben varım ve benden başkası yok: Bu sözler tek Tanrı'ya özgüdür (45:6; 46:10). Ama «zevk düşkünleri» Tanrı'ya boyun eğmek niyetinde olmadıkları için O'nu Yahve (Ben Var'ım) olarak tanımazlar. Tam tersine, ardından gittikleri şeytanın yaptığı gibi (Yeşaya 14:14) kendilerini Tanrı'nın düzeyine yükseltmeye kalktılar. Babilliler'in bu düşüncesinin hem bu ayette hem de 47:10'da yinelenmesi, halk arasında olsun, ulus görevlileri içinde olsun bu tutumun ne denli yaygın ve kökleşmiş durumda olduğunu gösterir. Boş yere ulusal gururla şişinmeleri, Tanrı'nın burnunda iğrenç bir koku olarak gözükmuştür. Herkes aynı günaha girmekten kendini korusun!

dul oturmayacağım: Ülkeler dışıl olarak nitelendirilir. Yıkıldığı zaman ona dul denilir, çünkü kralı yoktur. Evlat acısı çekmiş gibi betimlenir, çünkü vatandaşları sürgüne gönderilir (23:4; 54:1,4,5; Vahiy 18:7).

evlat acısı: Evlat acısı, nüfusun azalmasını açıklar.

görmeyeceğim: Babil'in büyük aptallığı, sonunu göremeyişiydi.

47:9 bir günde: Koreş bir gecede (İ.Ö. 539 yılında, Marçesvan ayının üçüncü günü) Babil'i aldı (45:2'yle ilgili nota bakın; Daniel 5:25-28,30-31), onun egemenlik haklarını elinden aldı. Koreş, Babil'in tüm nüfusunu değilse de bir kısmını sürdürdü. Buna karşın, Babil iki yüzyıl daha bir yaşam merkezi olmaya devam etti. İki kez Daryuş Hystaspis'e, bir kez de Ahaşveroş'a başkaldırdı. Büyük İskender Babil'in surlarıyla büyük binalarını yıkıntı halinde buldu. Buna karşın, halen önem taşıyan bir kentti. Ne var ki Babil, zamanla peygamberlerin bildirdikleri tam bir yıkıntı olma durumuna düştü (13:19-22; 14:22,23; Yeremya 50:10-15, 38-40; 51:36-44). Bu yıkım, Koreş'in Babil'i bir günde ele geçirmesinde çok önceden gizliden gizliye ipuçlarını veriyordu.

afsunculukların çok ve büyücülüklerin bol olduğu halde: (Daniel 2:2; 5:7). Günümüzde de afsunculuk ve büyücülük yaygındır. Her çocuk bir nazar boncuğu taşır, kurşun dökülür, sayısız muskalar yazılıp gizli yerlere bırakılır, yıldız falı okunur, kahve telvesine bakılır, «ermişlere» dua edilir, v.s, v.s. Bunların hepsi Kutsal Yazı'da yasaktır; tek Tanrı'ya yönelecek güveni ortadan kaldıran şeytani bağlardır (Çıkış 22:18; Levililer 19:26,31; 20:6,27; Tesniye 18:10-14; 2. Tarihler 33:6; Hezekiel 13:6,7; Malaki 3:5; Galatyalılar 5:19-21; 1. Timoteos 4:1; Vahiy 21:8).

47:10 şerirlik: İbranice, «râ'âh» (47:11'le ilgili nota bakın; 13:11; Mezmur 10:6)

gören yok, dedin: (Mezmur 10:3,4,11; 94:7). Babil, gören yoksa, yargılayacak kimse de yoktur diye düşündü. Bu yüzden «Dul oturmayacağım» deme yürekliliğini gösterebildi.

hikmetin ve bilgin: Babilliler'in güvendikleri büyücülükle siyaset, onları bilge ve anlayışlı kılacağı yerde gerçeklerden uzaklaştırdı. Tanrı'dan başka bir desteğe dayanan, bilgelik ve bilgi bulamaz, çünkü tanrısal gerçekten yoksundur (Süleyman'ın Meselleri 9:10; 1:29-32).

47:11 bela: Babilliler kötülükçülüğe ([47:10] şerirliğe, İbranice, «râ'âh») güvenmişti; ceza olarak bela (İbranice'de aynı söz, «râ'âh») başlarına gelecekti (Galatyalılar 6:7).

gelecek: Günahın yargısı yüzde yüz kesindir. Yerçekimine benzer fiziksel kuralların sürekli geçerli olması gibi ruhsal kurallar da sürekli işlemektedir (Romalılar 2:6,7; 8:6,13; Galatyalılar 6:7,8). Yargının

1. Gelmesi bazen anidendir (47:9, «bir günde»).
2. Gelmesi bazen esrarengiz bir biçimde olur.
3. Gelmesi kaçınılmaz.

ne vakit doğacağını: Bu çeviri olanaklıdır. Aynı zamanda «onu (defetmek için) nasıl büyüleyeceğini» bilmeyeceksin diye de çevrilebilir. Son çeviri bağlama daha uygundur.

bilmeyeceksin: «Afsuncuları çok ve büyücüleri bol olduğu halde» (47:10) ne başlarına gelecek felaketin belanın zamanını bildirebildirler ne de bu yıkımı önleyebildirler («onu atamayacaksın»; 47:13). Babil'in yıkıldığı gece kralın bilge adamları, şölen odasının duvarına çizilen, yargıyı bildiren elyazısını çözemediler (Daniel 5:8).

47:12 emek verdiği: Şeytana hizmet etmek çok emek isteyen ama hiçbir kalıcı yarar sağlamayan zamanı tüketen bir iştir (55:2).

belki fayda görebilirsin: Afsuncuların yardımının boş olduğu 47:11'de bildirildi. Şimdi alaya alınarak Babilliler bir kez daha uyarılır (47:15). Benzer bir biçimde İlya da Baal'a tapınanlara ilahlarının üstünlüğünü göstermek için «olanak tanıdı» (1. Krallar 18:24 [20-40]). Bu alaycı sözler 47:12'yle 13'te bulunur. 47:14'le 15'te alay bırakılır, Babil'e yargı ve yıkım cezasının belirlendiği açıklanır.

47:13 öğütlerin çokluğu: Öğüt arayan birçok kişi, Tanrı'dan bilgelik edineceği yerde insanların düşüncelerine dayanır, Kurtarıcı'ya sarılacağı yerde dinsel önderlere yapışır, somut ahlak ölçütlerine uyacağı yerde duygularına kapılır. Kutsal koşullara uygun bir düzende yaşayan kişiyi Tanrı'nın öfkesinden koruyan, ona yardım sağlayan, Yaratan'dan başka bir Öğütçü var mı?

yoruldun: İnsanların verdikleri ayrı ayrı öğütler birbirlerini geçersiz kılar. Bu öğüt bolluğu içinden yolunu bulmak çok yorucu bir iştir. Öte yandan, yanlış öğütleri benimsemek, kişiyi boş uğraşlara sürükler. Tanrı'nın bilgeliğini kabul etmeyenler bu biçimde yıpranmaya teslim edilir (57:10; Hezekiel 24:12).

yıldızlara bakanlar: Babilli gökbilimciler, göğü takımyıldızlara göre parçalara böldü. Önce yıldızların sayısı çok olduğundan anlaşılabilen bu karmaşayı gök haritasında anlaşılabilen bir biçimde kaydettiler. Gökbilimciler güneşin, ayın ve gezegenlerin gökteki yollarını, güneş ve ay tutulmasını, göksel cisimlerin tutulmalarını, kavuşum olaylarını izleyerek bilgilerini artırdılar. Babilliler'in kaydettiği gözlemler çok değerlidir. Ne var ki, onlar bilim kurallarına uygun araştırmalardan ileri gittiler. Göksel cisimlerin hareketlerine dayanarak yıldız falı bakmaya koyuldular. Bu batıl inanç çok geniş çapta benimsendi.

47:14 anız: Anız Yeşaya'nın, aşırı güçsüzlük ve yeteneksizlik için sık sık kullandığı bir simgedir (5:24; 40:24; 41:2). Ateşin anızı aniden yiyip bitirmesi gibi Tanrı'nın öfkesi de Babil'i bitirecekti.

47:15 herkes kendi vatanı yolunda avare olacak: (13:14; Yeremya 50:16; 51:6,9). İncil'deki Babil yıkılınca dostları uzakta durup izleyecekler (Vahiy 18:10,15,17). Yardımına koşan olmayacak. Mesih inanlısının durumu çok değişiktir. İnanlıları «hiçbir koşul altında ... bırakmayacağı»ını Vaat Eden (İbraniler 13:5) onlara «sığınacak yer ve güçtür, sıkıntıda hemen hazır bir yardımdır» (Mezmur 46:1).